

Checklist beginsituatie in kaart kinderopvang

Met deze checklist kan je in kaart brengen wat de kinderopvang op dit moment onderneemt om zich voor te bereiden op warme dagen en kinderen te beschermen tegen warmte.

Onderstaande tabel is niet exhaustief of richtinggevend bedoeld, maar moet vooral opgevat worden als een hulpmiddel om de beginsituatie in kaart te brengen. De checklist vertrekt vanuit een ideale situatie. Het kan voorkomen dat bepaalde vragen niet meteen beantwoord kunnen worden of niet van toepassing zijn. Omgekeerd kan de kinderopvang reeds initiatieven uitgewerkt hebben die passen in een breder verhaal/beleid en verder gaan dan wat hier aangereikt wordt.

Vul onderstaande tabel zo realistisch mogelijk in om een eerste zicht te krijgen op de sterktes en werkpunten. Op basis hiervan kunt u als kinderopvang een eerste selectie maken van mogelijke acties die bijdragen tot een verdere uitbouw van een beleid op warme dagen. Hoe beter de verschillende onderdelen op elkaar afgestemd zijn, hoe groter de kans op succes.

Wees voorbereid

	goed	Kan beter	Aanpak nodig
Educatie en sensibilisering			
De verantwoordelijke van de kinderopvang informeert het team bij de start van de waakzaamheidsfase.			
De kinderopvang bestelt in de waakzaamheidsfase folders en affiches van de campagne Warme dagen.			
De verantwoordelijke zet 'warme dagen' op de agenda van het teamoverleg.			
Ouders worden bij een warmtewaarschuwing gesensibiliseerd om hun kinderen niet te warm gekleed naar de opvang te sturen (aangepaste kleding aan omgevingstemperatuur) en een petje of hoofddeksel mee te geven.			

Ouders worden bij een warmtewaarschuwing gesensibiliseerd om hun kinderen vooraf thuis in te smeren met zonnecrème.			
Omgevingsinterventies			
De verantwoordelijke houdt vanaf de waakzaamheidsfase het weerbericht in de gaten. De kinderopvang is ingeschreven op mailinglijst van wamedagen.be en ontvangt waarschuwingmails voor warmteperioden.			
In de waakzaamheidsfase (lente) wordt een inventaris opgemaakt van beschikbare verkoelende materialen en beschermende materialen tegen zon. De verantwoordelijke controleert of de kinderopvangplaats beschikt over voldoende: <ul style="list-style-type: none"> a. Zonwerende materialen (folie, parasols), luifels, ... b. mechanische of natuurlijke ventilatiemogelijkheden, etc. c. verkoelende materialen, zoals: mobiele airco's, ijspacks, vochtige doeken, waterteilen, verplaatsbare zwembadjes, waterspeelgoed, d. beschermende zonnecrème (tegen UVA- en UVB-straling), zonnepetjes- of hoedjes, zonnebrilletjes, ... 			
De installatie en filters van het aircosysteem (indien aanwezig) worden vooraf in de lente nagekeken en gereinigd.			
Vanaf de lente worden alle ruimten in de kinderopvangplaats gecheckt op de aanwezigheid van werkende temperatuurmeters.			
Bij een warmtewaarschuwing vraagt de kinderopvang aan ouders zwembroekje, badpakje of zwemluiers mee te brengen en extra luchtige kleding mee te geven om aan te trekken na waterspelletjes.			
Afspraken en regelgeving			
De verantwoordelijke van de kinderopvang maakt afspraken rond samenstelling en taken van de werkgroep warme dagen.			
Voor de start van de waakzaamheidsfase stelt de werkgroep een gezondheidsplan warme dagen op (zie leidraad gezondheidsplan kinderen).			

Zorg en begeleiding			
Laat jonge kinderen op voorhand wennen aan het dragen van een zonnebril of zonnehoedje of -petje.			
Jonge kinderen vóór een warmteperiode gedurende enkele dagen laten gewennen aan extra vochtinname.			
Ouders van kinderen die medicatie nemen, worden bevraagd op eventuele extra gevaren bij warme dagen en te ondernemen acties (meer drinken).			

Drink voldoende

	goed	Kan beter	Aanpak nodig
Educatie en sensibilisering			
Het team van de kinderopvang en ouders worden gesensibiliseerd om zuigelingen en kinderen voldoende te laten drinken op warme dagen.			
De kinderverzorgers krijgen opleiding om symptomen van uitdroging bij kinderen te herkennen.			
Het team van de kinderopvang heeft de kennis en vaardigheden om uitdroging bij zuigelingen en jonge kinderen te voorkomen.			
Het team van de kinderopvang weten dat jonge kinderen onvoldoende hun drankbehoefte kunnen kenbaar maken en reeds uitgedroogd zijn wanneer ze erom vragen.			
Het team van de kinderopvang hebben de kennis en vaardigheden om zuigelingen en jonge kinderen voldoende te laten drinken op warme dagen.			
Kinderverzorgers of keukenpersoneel weet hoe je op een gezonde manier water kan pimpen.			
Het team van de kinderopvang wordt gesensibiliseerd om zelf het goede voorbeeld te geven en drinken water in bijzijn van kinderen en/of ouders.			
Ouders worden geïnformeerd over het drinkbeleid tijdens warme dagen (via infoblad of brief, website, mondeling, ...).			

Kinderen worden spelenderwijs (bv. knutselactiviteit, drinkbarometer, waterspel, waterliedje ...) bewust gemaakt van het belang aan voldoende water drinken.			
Het team van de kinderopvang weten dat een drinkbeleid en plasbeleid hand in hand gaan.			
Omgevingsinterventies			
Zuigelingen jonger dan 6 maand krijgen enkel melkvoeding. Ze krijgen op warme dagen een extra fles om uitdroging te voorkomen en krijgen voeding op vraag: vroeger dan normaal of meer per fles.			
Baby's ouder dan 6 maanden drinken minimaal ½ liter melkvoeding, aangevuld met extra vocht bij warm weer. Er wordt gekozen voor gezonde dranken en gezoute dranken vermeden.			
Kinderen vanaf 1 jaar krijgen per dag minstens 4 bekertjes water aangeboden van ongeveer 150 ml buiten de eetmomenten.			
Kinderen kunnen tijdens de dag op verschillende momenten water drinken.			
Kinderen krijgen de kans om steeds water bij te vragen.			
Kinderverzorgers voorzien af en toe waterijsjes of bieden extra fruit en groenten met veel vocht (meloen, tomaat, komkommer, etc.).			
Kinderverzorgers sporen de kinderen actief en regelmatig aan om op verschillende momenten van de dag (buiten de eetmomenten) water te drinken.			
De kinderopvang beschikt over proper en voldoende sanitair op maat van jonge kinderen.			
Sanitaire ruimtes worden op warme dagen extra schoon gemaakt.			
De kinderen kunnen regelmatig en op hun aangeven naar toilet gaan.			
Extra waakzaamheid en controle op aantal natte luiers, kleur urine, etc.			
Afspraken en regelgeving			
Is er een gezondheidsbeleid op het vlak van voldoende drinken op de kinderopvang.			
Er zijn afspraken met het team rond het aanmaken van flesvoeding en gebruik van water. De kinderopvang hanteert de aanbevelingen van Kind en Gezin hierover.			
Er zijn afspraken met team en ouders rond het drinkbeleid op de kinderopvang, bv. een verbod op het meebrengen van frisdranken en gesuikerde dranken.			

Indien leidingwater aangeboden wordt, is er voldaan aan alle voorwaarden (vanaf 1 jaar, ontluchtingstijd respecteren, geen loden leidingen, ...) meer info: leidraad kinderopvang .			
Zorg en begeleiding			
Extra kwetsbare jonge kinderen worden nauwlettend in het oog gehouden voor tekenen van uitdroging.			
Bij tekenen van uitdroging wordt indien nodig een arts geraadpleegd.			
Tijdelijk extra keukenpersoneel en verzorgers tijdens warme dagen (voor aangepaste menu's, extra drankrondes bij de kinderen, toezicht, etc.).			

Hou het gebouw koel

	goed	Kan beter	Aanpak nodig
Educatie en sensibilisering			
Het team van de kinderopvang hebben de kennis en vaardigheden om de binnentemperatuur in de kinderopvang koel te houden, kennis van beheer binnenklimaat.			
De verantwoordelijken van de kinderopvang hebben kennis van koelingsmogelijkheden of hitte-werende infrastructurele maatregelen.			
De verantwoordelijken van de kinderopvang weten of er al dan niet (lokaal) subsidiemogelijkheden bestaan voor (verbeterings-)werken aan kinderopvangcentra in kader van bescherming tegen hitte (zonwering, isolatie, groendak, etc).			
Omgevingsinterventies			
Bij nieuwbouw of renovatieprojecten aan kinderopvangcentra wordt rekening gehouden met het aspect warme dagen.			
De kinderopvangplaats beschikt over effectieve zonwering (buitenzonwering, luifels, parasols ...).			

De buitenruimten van de kinderopvang beschikt over voldoende schaduwmogelijkheden (natuurlijk of via luifels, parasols, etc.).			
De kinderopvangplaats beschikt over natuurlijke beschaduwingselementen (bv. loofbomen, struiken, ...).			
Platte daken worden op warme dagen met dun laagje water besproeid om de warmte te onttrekken.			
De aircosystemen (indien aanwezig) worden onderhouden en gebruikt volgens de aanbevelingen van de producent.			
Op regelmatige tijdstippen wordt de temperatuur in de verschillende ruimten in de kinderopvangplaats gecheckt.			
De verantwoordelijken voor binnenklimaat laten het verschil tussen de binnentemperatuur in de leef- en slaapruidtes met de buitentemperatuur niet te hoog oplopen.			
Er wordt voornamelijk geventileerd wanneer het buiten kouder is dan binnen.			
De kinderopvangplaats past nachtventilatie toe (denk aan inbraakbeveiliging).			
Het gebruik van elektrische apparaten, zoals kookplaten, ovens, TV's, verlichting, wordt beperkt om opwarming te voorkomen.			
Afspraken en regelgeving			
Er is een verantwoordelijke aangeduid voor het binnenklimaat op warme dagen.			
Er zijn afspraken gemaakt met het team op welke manier de binnenruimten worden gekoeld, verlucht en geventileerd.			
Zorg en begeleiding			

Breng voldoende verkoeling bij kinderen

	goed	Kan beter	Aanpak nodig
Educatie en sensibilisering			

Het team van de kinderopvang hebben de kennis en vaardigheden om oververhitting bij jonge kinderen te voorkomen.			
De kinderverzorgers krijgen opleiding om symptomen van oververhitting te herkennen.			
Het team van de kinderopvang wordt gesensibiliseerd om zelf het goede voorbeeld te geven qua thermisch gedrag (aangepaste, luchtige kledij, zonnepetje, zonnebril, schaduw opzoeken).			
Kinderen worden spelenderwijs bewust gemaakt van het belang aan: zich voldoende te verkoelen, in de schaduw te spelen, het dragen van een zonnepetje, zonnebrilletje etc.			
Ouders worden gesensibiliseerd om tijdens het brengen of afhalen van kinderen geen kinderen in de auto achter te laten, ook niet voor even.			
Ouders worden geïnformeerd over het gezondheidsplan 'Warme dagen' in de kinderopvang (via oudersbrief, infoblad, website, ...).			
De kinderopvangplaats hangt affiches op van de campagne warme dagen en verspreid folders.			
Omgevingsinterventies			
De kinderverzorgers smeren regelmatig de kinderen in met zonnecrème.			
De kinderverzorgers zorgen er actief voor dat kinderen zoveel mogelijk in de schaduw verblijven. Er wordt op gewaakt dat kinderen niet (te lang) in de zon spelen.			
De kinderverzorgers houden de kinderen buiten als het buiten koeler is dan binnen.			
De kinderverzorgers passen de intensiteit van zowel buiten- als binnenactiviteiten aan aan de omgevingstemperatuur. Ze zorgen voor voldoende rust en beperken lichamelijke inspanningen.			
De kinderverzorgers gebruiken een extra parasol op kinderwagens.			
De kinderverzorgers houden de kinderen op het heetst van de dag binnen.			
Het beddengoed en slaapkledij wordt aangepast aan de omgevingswarmte in de slaapkamers.			
Als slaapkamers oververhit raken en onvoldoende gekoeld kunnen worden, worden de kinderen te slapen gelegd in koelere ruimten of buiten in de schaduw.			

Afspraken en regelgeving			
Er zijn afspraken gemaakt op welke manier het team kinderen buiten moet beschermen tegen warmte, zon en Uv-stralen.			
Via het kinderopvangreglement, het heen- en weerboekje of mondelinge communicatie worden afspraken gemaakt met de ouders rond aangepaste kledij, zonnehoedje- of petje, insmeren met beschermende zonnecrème, ...			
Er zijn afspraken met het team rond het gebruik van verplaatsbare zwembadjes, teilen, ... Afspraken rond toezicht en maatregelen om verdrinkingsgevaar te voorkomen, reiniging en verversen van het badwater, ...			
Zorg en begeleiding			
Kinderverzorgers zijn alert voor symptomen van hittestress.			
Kinderverzorgers zijn uiterst waakzaam bij extra kwetsbare kinderen (owv medicatie, chronische ziekte, ...) voor oververhitting.			
Verhoogd toezicht bij zuigelingen en jonge kinderen tijdens slaapmomenten.			
Bij tekenen van uitdroging en oververhitting raadplegen kinderverzorgers een arts.			
Tijdelijke inzet van extra personeel of vrijwilligers tijdens warme dagen.			